

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Urtos/4/2021
Identifikačné číslo spisu: 2021010013
Dátum vydania rozhodnutia: 26.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2021010013.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci odsúdeného V. E. C. X. F. C. , pre trestný čin krádeže podľa § 205 ods. 1 písm. b), ods. 2, ods. 3 Trestného zákonníka Českej republiky a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 26. júla 2021 v Bratislave sťažnosť odsúdeného V. E. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 20. mája 2021, sp. zn. 6Ntc/5/2021, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného V. E. z a m i e t a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 20. mája 2021, sp. zn. 6Ntc/5/2021, rozhodol tak, že podľa § 415 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Tr. zák. sa žiadosť odsúdeného V. E. o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, uloženého mu rozsudkom krajského súdu z 20. júla 2020, sp. zn. 3Ntc/12/2020, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 18. augusta 2020, sp. zn. 5 Urtos 6/2020 a rozsudkom krajského súdu z 19. novembra 2020, sp. zn. 5Ntc/10/2020, v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 19. januára 2021, sp. zn. 2 Urtos 7/2020, zamietla.

Súd skonštatoval, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmienené prepustenie, pretože 14. apríla 2021 v súlade s § 66 ods. 3 Tr. zák. vykonal potrebnú pomernú časť z výmery postupne uložených trestov. Ako ďalej súd uviedol, odsúdený splnil aj prvú materiálnu podmienku - preukázanie polepšenia vo výkone trestu odňatia slobody, keďže z hodnotenia riaditeľa ústavu nevyplynuli také skutočnosti, z ktorých by bolo možné dospieť k odlišným záverom. Druhú materiálnu podmienku - že je možné očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, ale odsúdený nespĺnil. Súd pripomenul, že zmyslom podmieneného prepustenia nie je obvineného automaticky prepustiť, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania, pričom na podmienené prepustenie nie je právny nárok. V tomto zmysle poukázal na to, že odsúdený sa opakovane dopúšťal rôznej trestnej činnosti, už v mladom veku bol celkovo 9 x súdne trestaný. Odsúdenému už bola dávaná šanca (v podobe podmieneného prepustenia) viesť riadny život, a napriek tomu sa dopúšťal ďalšej

úmyselnej trestnej činnosti. K tvrdeniu odsúdeného, že je vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát, že má prísľub na prijatie do zamestnania, ako aj vyhlásenie Spišskej katolíckej charity uviedol, že tieto okolnosti nie sú natoľko významné, aby prevážili nad skorším spôsobom života odsúdeného so zjavnými sklonmi k páchaniu trestnej činnosti.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený E. ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť; prokurátorka Krajskej prokuratúry Trnava (ďalej len „prokurátor“) sa vzdala práva na podanie sťažnosti.

V odôvodnení sťažnosti zo 6. júna 2021 odsúdený uviedol, že boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré napadnutému uzneseniu predchádzalo. Závery súdu sú absolútne neprípustné, opierajúce sa výlučne o jeho predchádzajúci život. Pripadá mu to ako nazretie do vešteckej gule; je síce pravdou, že bol 9 x súdne trestaný, a preto podmienky jeho nápravy sú do určitej miery sťažené, to, ale neznamená, že nápravu je u neho možné docieľiť iba vykonaním celého uloženého trestu. Aby sa vyvaroval páchania trestnej činnosti (resp. opakovaného páchania priestupkov), využíva psychológa ÚVTOS, ktorý riziko prípadnej nápravy úspešne zmiernuje. Prognóza jeho recidívy nemôže byť založená len na jeho trestnej minulosti. Vedenie riadneho života môže byť „poistené“ uložením probačného dohľadu v kombinácii s primeranými povinnosťami a obmedzeniami. Postupom krajského súdu, ktorý jeho žiadosť zamietol výlučne s poukazom na okolnosti, ktoré hrali úlohu pri ukladaní trestu, došlo k porušeniu zásady *ne bis in idem*.

Keďže sa vo výkone trestu odňatia slobody nachádza po prvýkrát, je toho názoru, že do popredia by mala vystupovať výchovná zložka trestania. Má dobré podmienky postpenitenciárnej starostlivosti - u rodičov má od roku 2012 trvalý pobyt a od spoločnosti Natural Trade s.r.o. dostal prísľub zamestnania na pozícii obchodného zástupcu. Doplnil, že sa za neho zaručila aj Spišská katolícka charita, ktorá bude „zásadne vplývať“ na jeho osobu tak, aby sa v budúcnosti protiprávnej činnosti vyvaroval. Ústne odôvodnenie predsedu senátu, ktorý argumentoval stále prebiehajúcimi trestnými konaniami a nevykonaným európskym zatýkacím rozkazom, je v rozpore s čl. 50 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; doplnil, že z priebehu verejného zasadnutia existuje zvukový a obrazový záznam.

Na podklade týchto úvah dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je arbitrárne a sťažnostný súd požiadal, aby ho podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. sám podmieniene prepustil eventuálne, aby napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Dňa 7. júla 2021 odsúdený E. svoju sťažnosť doplnil, keď poukázal na opravné uznesenie Okresného súdu Senica z 29. júna 2021, sp. zn. 1T/23/2018, ktorý uznal jeho námietky o nezapočítaní celej väzby do výkonu trestu odňatia slobody, v dôsledku čoho sa mu tiež „zmenila výška trestu, ale hlavne sa zmenili pomery v tejto súvisiacej veci“. V ďalšej časti poukázal na chybnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia zo s. 2 a s. 6, v ktorom sa nesprávne uvádza, že od 6. augusta 2020 do 14. januára 2021 vykonával trest odňatia slobody na základe rozsudku Okresného súdu Senica z 26. januára 2018, sp. zn. 1T/126/2017, hoci tento trest v danom období vykonával na základe rozsudku z 1. augusta 2019, sp. zn. 1T/23/2018.

K sťažnosti odsúdeného E., ani k jej doplneniu sa prokurátorka nevyjadřila.

Sťažnosť i kompletný spisový materiál boli najvyššiemu súdu predložené 1. júla 2021. Následne najvyšší súd postupom podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel pritom k záveru, že táto nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd môže odsúdeného podmieniene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po

výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 3 Tr. zák. ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienčne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Aj najvyšší súd dospel k záveru, že odsúdený E. podmienky pre podmienčné prepustenie nespĺňa. Okrem obavy z recidívy mal, ale sťažnostný súd - na rozdiel od súdu prvostupňového, pochybnosti aj o tom či odsúdený vo výkone trestu dostatočne preukázal polepšenie. I keď je pravdou, že vo väčšine sa správal slušne, v kolektíve nevyvolával konflikty, udržiaval si poriadok v osobných veciach a pod., boli však zistené aj prípady, keď ústavný poriadok porušoval (napr. prechovával zakázané a nebezpečné predmety, spal v nepovolenom čase, nemal upravené lôžko, vystupoval drzo voči príslušníkom ZVJS, opakovane odmietol splniť pokyny personálu, nadväzoval nepovolené kontakty a pod.), nezapájal sa do podujatí kultúrno-osvetovej činnosti a nebol ani disciplinárne odmenený (č. l. 31, 65).

So závermi krajského súdu týkajúcimi sa jeho skoršej trestnej činnosti (pred nástupom do výkonu trestu bol šesťkrát právoplatne odsúdený za majetkovú trestnú činnosť a momentálne si vykonáva trest odňatia slobody na základe ďalších troch odsudzujúcich rozsudkov) a s tým spojenej obavy z možnej recidívy sa, ale tunajší súd stotožnil. I najvyšší súd je toho názoru, že odsúdený permanentne - prakticky od dospelosti a v krátkych časových intervaloch (medzi jednotlivými odsúdeniami neprešlo viac než päť mesiacov) pácha majetkovú trestnú činnosť, aby si takým spôsobom zabezpečil zdroje svojej obživy (č. l. 8). Odsúdený vlastne nikdy reálne nepracoval (jeho tvrdenia z verejného zasadnutia, podľa ktorých v Českej republike mal pracovať v predajni áut neboli objektivizované a aj ich relevancia je spochybnená jeho ďalšou majetkovou trestnou činnosťou, ktorej sa tam dopúšťal; č. l. 64; 5Ntc/5/2020, č. l. 10) a pracovné návyky neziskal ani vo výkone trestu odňatia slobody (nebol zaradený do práce; č. l. 31). K výhrade odsúdeného o porušení zásady ne bis in idem najvyšší súd odkazuje na právnu vetu, podľa ktorej predchádzajúci život páchatela, vrátane jeho skorších odsúdení je takou okolnosťou, ktorá má vplyv na záver súdu o tom, či od neho možno očakávať, že na slobode bude viesť riadny život (R 5/2017-II). O strednom riziku zlyhania nasvedčuje aj len čiastočne kritický postoj k vlastnej trestnej činnosti (pozn. formálne sa k nej doznáva, avšak racionalizuje ju nepriaznivou finančnou situáciou), nedostatočné právne vedomie a anticípacia dôsledkov vlastných rozhodnutí (č. l. 31).

Aj o ponuke práce zo strany spoločnosti X. V. s.r.o., IČO: XX XXX XXX mal najvyšší súd vážne pochybnosti. Ako to vyplynulo z predsedom senátu zistených informácií, L.. F. (konateľka spoločnosti) odsúdeného nepozná, nestretla sa s ním, nevie o jeho skorších pracovných skúsenostiach, nevie za akú trestnú činnosť bol odsúdený. Ako uviedla, prísľub na prijatie do zamestnania dala len preto, lebo ju o to požiadal pán farár R., ktorý si myslí, že odsúdenému treba dať šancu. V tomto kontexte súd upozorňuje, že spoločnosť X. V. s.r.o. je od roku 2018 neaktívna (nevykazuje žiaden zisk ani obrat), čo sčasti potvrdila aj jej konateľka. Za týchto okolností (konateľka odsúdeného vlastne vôbec nepozná a jej spoločnosť - zdá sa, ani nemá finančné zdroje, aby odsúdenému mohla ponúknuť 1.000 € / mes. za vykonanú prácu) mal tunajší senát pochybnosti o reálnosti takto poskytnutého prísľubu.

Obdobné pochybnosti mal súd aj o záruke dôveryhodnej osoby - Y. R., duchovného R. F. M.. Okrem toho, že s odsúdeným už niekoľko rokov kontakt neudržiava a nemá ani vedomosť o jeho trestnej činnosti, zariadenia, ktoré spravuje sa nachádzajú na Spiši. Odsúdený však v priebehu konania (v žiadosti, na verejnom zasadnutí a ani v sťažnosti) a ani súkromne otcovi R. nesignalizoval záujem zdržiavať sa v niektorom zo zariadení R. F. M. (napokon, spoločnosť X. V. s.r.o. ho chcela zamestnať ako svojho obchodného zástupcu pre Bratislavu a okolie a aj on sám sa po prepustení plánoval zdržiavať u rodičov; č. l. 64). Majúc tiež na zreteli, že duchovný R. v rozpore s vyjadreniami L.. F.F. poprel, že by od niekoho ďalšieho požadoval, aby sa za neho zaručil, najvyšší súd dospel k záveru, že v konaní nebolo dostatočne preukázané, že by R. F. M., resp. jej predstavitelia mohli na odsúdeného E. priaznivo pôsobiť (§ 4 ods. 3, ods. 4 Tr. por.) a dovŕšiť tak jeho nápravu.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané pochybenia v súvislosti so započítaním väzby (dodatočne odstránené opravným uznesením Okresného súdu Senica z 21. júna 2021, sp. zn. 1T/23/2018), tieto nemali žiadnu relevanciu, keďže odsúdený už predtým (pred vydaním opravného uznesenia) splňal formálnu podmienku pre podmienené prepustenie. Okrem toho, krajský súd na s. 7 ods. 2 deklaroval svoje presvedčenie (s ktorými sa najvyšší súd stotožňuje) o potrebe úplného výkonu trestu. Pochybenie krajského súdu, ktorý mylne odkázal na rozsudok Okresného súdu Senica, sp. zn. 1T/126/2017 (namiesto sp. zn. 1T/23/2018) je potrebné považovať za zrejmú nesprávnosť. V záujme odstránenia akýchkoľvek pochybností, ale najvyšší súd doplnia, že odsúdenému E. bola zamietnutá žiadosť z 23. marca 2021 o podmienené prepustenie z výkonu (jedného) trestu odňatia slobody, postupne uloženého mu rozsudkami Okresného súdu Senica pod sp. zn. 1T/23/2018 a (nielen tak, ako sa to uvádza vo výrokovej časti napadnutého uznesenia) krajského súdu pod sp. zn. 3Ntc/12/2020 a 5Ntc/10/2020.

Na podklade týchto skutočností najvyšší súd uzatvára, že odsúdený E. nesplnil materiálne podmienky pre podmienené prepustenie, a preto jeho sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.